Teknologiateollisuus

Luonnos 28.3.2024

Viite: Sähköpostitse saapunut lausuntopyyntö 20.3.2024, Ympäristövaliokunta

E 10/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto - EU:n vuoden 2040 ilmastotavoite sekä eteneminen kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto valtioneuvoston selvitykseen komission tiedonannosta EU:n 2040 ilmastotavoitteen asettamiseen.

Tausta ja huomiot

EU ja sen jäsenmaat ovat sitoutuneet kunnianhimoiseen ilmastopolitiikkaan, jonka tavoitteena on maapallon keskilämpötilan nousun rajoittaminen enintään 1,5 asteeseen. EU:n ilmastolain mukaisesti kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään vähintään 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä saavuttaen hiilineutraalius ennen vuotta 2050. Lisäksi Suomen lakiin on kirjattu Suomen tavoite olla hiilineutraali vuonna 2035.

Euroopan komissio ehdottaa tiedonannossaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 90 prosentilla vuoden 1990 tasoista vuoteen 2040 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttaminen vaatii useita mahdollistavia tekijöitä, kuten sovitun EU:n 55-valmiuspaketin täydellistä täytäntöönpanoa vuoteen 2030 mennessä. Tiedonannossa esitetty tavoite vaatii hiilidioksidipäästöjen voimakasta vähentämistä kaikilla sektoreilla. Päästövähennyksille asetetut tiukat tavoitteet ovat kuitenkin välttämättömiä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja kestävän tulevaisuuden turvaamiseksi.

Teknologiateollisuus ry pitää kannatettavana valtioneuvoston selvitystä, jonka mukaan EU:n 2040 ilmastotavoitteen tason tulee olla linjassa Pariisin sopimuksen ilmastotavoitteiden kanssa, ja siten johdonmukaisesti sekä uskottavasti tukea EU-tason ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä.

Teknologiateollisuudella ei toistaiseksi ole kantaa komission ehdotukseen asettaa EU:ssa vuodelle 2040 sekä päästöille että poistumille sisältävä 90prosentin nettopäästövähennystavoite. Tulemme muodostamaan kantamme tavoitteeseen kevään aikana yhdessä jäsenyritystemme kanssa. Pidämme kuitenkin hyvin tärkeänä sitä, että tavoitteen tasosta riippumatta toimeenpanon pääpainon tulee olla teknologianeutraaleissa ja kustannustehokkaissa päästövähennyksissä.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Uusi ilmastotavoite vaikuttaa teollisuudessa monilla eri tavoin:

- Teollisuuden on saavutettava lähes nettonollapäästöt vuoteen 2040 mennessä.
- Hiilensidontateknologioiden käyttö yleistyy teollisuudessa.
- Teolliset prosessit sähköistyvät, mikä lisää puhtaan, toimitusvarman ja kohtuuhintaisen sähkön tarvetta.
- Vedyn tuotanto ja käyttö lisääntyy merkittävästi.
- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan ja -panostusten tarve kasvaa.
- Teollisten investointien tarve ja potentiaali kasvavat huomattavasti.
- Tarve säilyttää Euroopan teollisuuden kilpailukyky korostuu globaalissa kilpailussa.

Kiristyvät hiilidioksidipäästötavoitteet voivat tuottaa teollisuudelle haasteita, erityisesti sellaisille aloille, joilla päästöjen vähentäminen on teknisesti monimutkaista tai kallista. Teknologiateollisuus pitää tärkeänä, että politiikkatoimia kohdennetaan erityisesti sellaisille sektoreille, joilla tarvitaan entistä nopeampaa kehityspolkua.

Kiristyvistä hiilidioksidipäästötavoitteista huolimatta on tärkeää löytää tasapaino kestävyyden ja kilpailukyvyn välillä. Tehokkaat tukitoimet kuten investointituet sekä tutkimus- kehitys- ja innovaatiorahoitus voivat auttaa teollisuutta sopeutumaan uusiin vaatimuksiin varmistaen samalla puhtaiden investointien kasvun.

Teknologiateollisuus ry korostaa asiantuntijalausunnossaan seuraavaa:

EU on toiminut suunnannäyttäjänä sitoville ja vaikuttaville päästövähennyksille. Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että jo päätetyistä tavoitteista pidetään kiinni ja EU jatkaa samalla ennakoitavalla linjalla. Pääpainon tulee pitää päästövähennyksissä, päästökaupan kehittämisessä ja puhtaiden innovaatioiden edistämisessä. Kohtuuhintaisen ja puhtaan energian saatavuus on välttämätöntä teollisuuden päästövähennysten saavuttamiseksi.

Teknologiateollisuus pitää tärkeimpinä keinoina ilmastotavoitteiden saavuttamisessa pääpainon pitämistä teollisten investointien mahdollistamisessa sekä Euroopan kilpailukyvyn säilyttämisessä.

Teknologiateollisuus korostaa ilmastotavoitteiden 2040 saavuttamisessa:

- Teknologianeutraalius tulee säilyttää EU:ssa toimintaa ohjaavana periaatteena, koska se edistää tasapuolista kilpailua eri teknologioiden välillä.
- Panostetaan tutkimuksen, kehityksen ja innovaatioiden rooliin päästövähennyksien saavuttamisessa.
- Politiikan on kannustettava puhtaan teknologian investointeihin, jotta puhdas teknologinen siirtymä saadaan tapahtumaan kaikkialla.
- Teknologisiin yksityiskohtiin ulottuvan sääntelyn sijasta käyttöön tulee ottaa Suomessa toimiviksi osoittautuneita vapaaehtoisia ja markkinaehtoisia ohjauskeinoja, kuten esimerkiksi energiatehokkuussopimukset ja -sitoumukset.
- Energiatehokkuus ensin -periaate, on hyvä ja viisaasti valittu periaate, eikä sitä tule heikentää esimerkiksi energiankäyttöä rajaamalla.
- Sähkömarkkinoiden toimivuus on varmistettava kannustamalla investointeihin puhtaaseen, joustavaan ja älykkääseen energiajärjestelmään siten, että eri maiden kansalliset ratkaisut ovat yhteensopivia sekä parantavat sähkömarkkinan toimivuutta ja lisäävät päästöttömän energian tuotantoa koko Euroopassa.
- Teknologiateollisuus ry haluaa muistuttaa, että tulevaisuudessa sähkön hinnanvaihtelut voivat olla voimakkaita ja hinnat nousta hyvin korkeiksi myös normaalioloissa, kun sään mukaan vaihtelevan tuotannon osuus kasvaa. Tästä syystä säästä riippumattoman sähköntuotantoteknologian kehittämistä ja siihen liittyviä investointeja tulee edesauttaa vakauttamaan sähkön määrä- ja hintatarjontaa. Samalla on pidettävä huolta siitä, että hiilidioksidipäästöjen vähentäminen toteutuu suunnitellusti ja kustannustehokkaasti toimitusvarmuutta heikentämättä.

Tulevaisuudessa on ensisijaisen tärkeää, että EU:n jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä ilmastonmuutoksen torjumiseksi. Komission tiedonanto antaa suunnan, mutta sen toteutuminen riippuu pitkälti kansallisista toimenpiteistä.

Lisätiedot:
Annukka Saari
Johtava asiantuntija, ilmasto- ja energiapolitiikka
annukka.saari@teknologiateollisuus.fi
p. 044-5789139